

Fokwaarde-onderzoek van de KI-stieren over de jaren heen wijst op een stabilisatie van sommige gebreken, maar het criterium percentage uitval (sterfte) blijft zorgelijk genoeg toenemen.

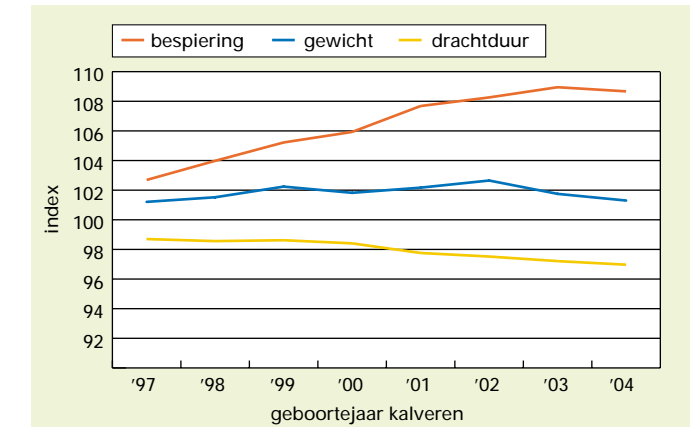
De fokwaardeschatting van de KI-stieren via het nakomelingenonderzoek is voor de fokker niet alleen een hulpmiddel bij zijn stierkeuze, maar ze laat ook aan de rasverantwoordelijken toe om de genetische evoluties (trends) in het ras te bestuderen. Door het genetisch niveau van verscheidene kenmerken bij de nakomelingen jaar op jaar te volgen krijgt men als het ware een beeld van de wijzigingen die zich voordoen als gevolg van de selectie-activiteiten op de bedrijven.

Genetische trends bij de geboorte

In figuur 1 wordt de evolutie weergegeven met betrekking tot de drachtduur, het geboortegewicht en de bespiering (conformatie). De drachtduur is in de loop der jaren lichtjes vermin-

Roger Hanset

Figuur 1 – Genetische trends bij geboorte

Evolutie vleespro ductiekenmerken

Trendanalyse in Belgisch-witblauwra s wijst op constante toename uitval

derd. Na een heel lichte stijging van het geboortegewicht lijkt ook een vermindering van het gewicht ingezet te zijn, zoals men kan verwachten bij een verminderde drachtduur. De conformatie kende de laatste jaren een constante stijging tot 2003. Bij de gebreken onderscheiden we enerzijds de gebreken met betrekking tot het beenwerk en anderzijds de gebreken met betrekking tot de muil. In figuur 2 is de frequentie uitgezet van de congenitale articulaire rigiditeit (CAR) en de hoekvorm (recht of krom) van het spronggewricht. Het al dan niet recht of krom zijn van het spronggewricht is strikt genomen geen gebrek, het geeft gewoonweg aan welke de afwijking is ten opzichte van de

normale hoek van het gewricht. Bij de kalveren geboren in 1998 en 1999 was er een verhoogde frequentie van CAR en rechte en kromme spronggewrichten. Met uitzondering van de kromme spronggewrichten, die in het geboortjaar 2003 spectaculair stegen, wordt het bereikte niveau uit 1999 voor de twee andere gebreken vastgehouden.

Figuur 3 geeft de evolutie weer voor de afwijkingen aan de muil, zijnde een dikke tong (macroglossie), een afwijkende onderkaak (scheve muil) en de varkensmuil. De toenemende frequentie van de twee eerstgenoemde gebreken is quasi constant en verloopt parallel. De aanwezigheid van varkensmuil

neemt af na een periode van stijging te hebben gekend. De genetische trend bij de drie fokkenmerken – sterfte, levenskracht en drinkvermogen – is uitgezet in figuur 4. De uitval kent een weinig benijdenswaardige constante toename. Ook het genetisch niveau van het drinkvermogen en de vitaliteit verliest terrein.

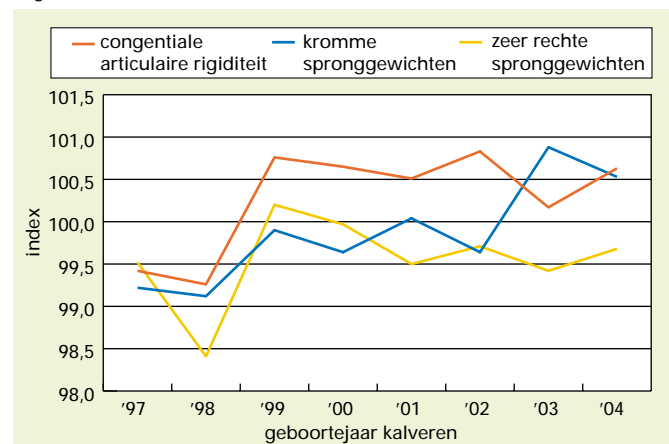
Genetische trends op 14 maanden ouderdom

Figuur 5 illustreert de evoluties voor de zoötechnische kenmerken op een leeftijd van 14 maanden, zijnde het gewicht, de hoogtemaat, de waarde euro per kilogram levend gewicht en de

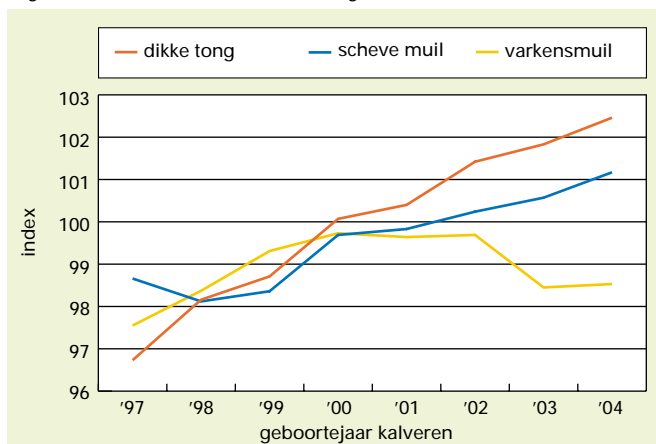
economische eindwaarde. De hoogtemaat kende een afname tot in het geboortjaar 2001 om nadien het bereikte niveau vast te houden. Het gewicht (geschat op basis van de borstomtrek) nam toe in 2002 en 2003. De waarde euro per kilogram levend gewicht kende een constante stijging, maar stagneert sinds het geboortjaar 2002. De evolutie van de economische index, die een samengestelde fokwaarde is van de fokwaarde euro en gewicht, verloopt parallel met die van de waarde euro.

Prof. em. dr. R. Hanset, geneticus Herdbook BBB, Ciney (B.)

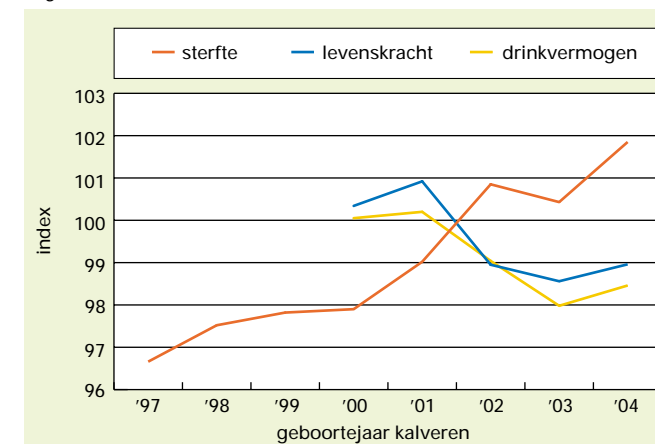
Figuur 2 – Genetische trends beenwerk

Figuur 3 – Genetische trends muilgebreken

Figuur 4 – Genetische trends secundaire kenmerken

Figuur 5 – Genetische trends zoötechnische kenmerken op 14 mnd.

